

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancați nu se primesc. Manuscriptele nu se retrimit.
INSERATE se primesc la ADMINISTRATIONE în Brașov și la următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf., Max. Augenthaler & Emrich Leoner, Heinrich Schalak, Rudolf Wassa, A. Oppalik Nachf., Anton Oppalik.
In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Maroly & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colonă 6 or. și 30 or. timbru pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifar și învoială.
RECLAME pe pagina a 3.a o serie 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXI.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile postale din țară și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etajiu I.: Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or. Cu dușul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un esemplar 5 or. r. a. sau 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 172.

Brașov, Joi 6 (18) August.

1898.

Din cauza s-tei sărbători țiarul nu va apăre până Vineri seara.

Pentru „fericirea“ Săcuilor.

Foile unguresci, după cum se vede, erăși au primit avisul să prepare calea spre a mai storce nise favoruri pentru Săcui. Ca la comandă, ele au început din nou să suleveze „cestiunea Săcuilor“, tânguindu-se și vâerându-se în lumea mare, că „bastionul de apărare“ al „națiunii“ la granița orientală e în pericol, că în urma multelor emigrări în România numărul Săcuilor e în decrescere și, în consecință, insistă din nou, ca statul fără întârziare să sară în ajutorul Săcuilor.

Nu scim, dău, cum și pe ce cale ar mai pute „statul“ să sară în ajutorul Săcuilor. Guvernul a făcut pentru ei tot ce numai li-s'a cerut, așa că nu există popor, pe care un guvern să-l fi putut favoriza în socoteala altora mai mult, de cum a favorizat guvernul unguresc pe Săcui. Li-a făcut școlă mare și mică, pentru știință și industrie, medii și populare, clasice și comerciale; li-a clădit căi ferate, le subvenționează preoții, le plătesc învățătorii, li-a câștigat muncă bine plătită la fabrici și la felurile întreprinderi publice și private, li-a oferit liber percurs pe căile ferate etc. Ce ar mai pute der acum să facă guvernul pentru Săcui?

Foile unguresci însăși nu știu ce să mai ceară de la guvern în favorul Săcuilor. Ele se mărginesc a constata, că „e rău“ și că statul trebuie să mai întreprindă ceva spre a abate pe Săcui de la emigrarea în România, der că ce ar pute statul să mai întreprindă, acesta nici ele însele nu știu, orî poate nu cutéză

s'o spună pe față. Nu cum-va se intenționează a-i milostivi și pe ei din budgetul statului cu câte-va milioane florenți, cum de repetite-orî au milostivit pe „nemeșii“ unguiri din Ardeal când sub un titlu, când sub altul?

Acosta ar merge cam cu greu în timpul de ađi, căci numărul flămânșilor a crescut prea tare și, când ar fi vorba de bani, cei dintăișu pretendenți ar fi erăși „nemeșii“ ardeleni, a căror sorțe în adevăr, că numai de invidiat nu este. Par'că ar fi făcătura, căci cu cât mai mari sunt favorurile și ajutorele, ce le primesc dela stat, cu atât mai mult se cufundă în miserie și datorii, așa că ađi, după însăși constatările lor, foarte puține moșii de-ale nemeșilor unguiri se mai află în Ardeal, cari să nu fiă încărcate cu datorii tot atât, orî poate încă și mai mari, de cum e valoarea lor.

Mult mai rea însă are să fiă sorțea, ce li-o prepară șovinistii maghiari Săcuilor prin aceea, că toate vor să li-se dea de-a gata, fără muncă și fără trudă. Acosta va trebui să aducă după sine, ca o urmare firească, trândăvia, er la urmă miseria, sărăcia. Au trăit Săcuii veacuri întregi la granițele țerei și au dus o viață multămită cu ajutorul leișorilor, ce și-i câștigau și și-i câștigă până ađi în ospitala Româniă. Nici limba, nici naționalitatea nu și-au perdut'o, nici în număr nu s'au împușinat, ba din contră, număröse comune românesci, ce le aveam printre ei, și-au perdut limba maternă, asimilate fiind de Săcui.

Șovinistii unguiri însăși nu sunt și nu erau multămiți cu atât. Ei vor reforme, vor ca prin farmec să facă din Săcui un colos de putere în răsăritul Ardealului și guvernul a

și grăbit în acest scop a i încărcă cu favoruri peste favoruri.

Der ce folos? Plângerile asupra sorții Săcuilor sunt ađi tot atât de mari în presa ungurescă, ca și înainte. Nu se observă, ca în urma acestor favoruri ei să fi făcut vreun pas înainte, ba din contră, după spusele foilor maghiare, merg tot înderēt și sunt în decrescere mai ales în urma emigrărilor în România, dela cari nu-i pôte abate întreaga cetă a șovinistilor, cu guvern cu tot.

Nu scim, decă și intru cât plângerile presei unguresci sunt justificate. La totă întâmplarea însă, decă nu ađi, apoi mâne vor trebui să se simță efectele giugulirilor, cu cari stăpânirea i-a obicinuit pe Săcui.

Pôte ca ultima încercare, ministrul unguresc de agricultură Daranyi, după cum comunică foile oficiale, și-a pus acum de gând să-i „ajutore“ pe Săcui prin colonizarea lor pe moșiile erariale dela Șermaș, Nemigia ungurescă și Vița. Agitațiunile în direcția acesta s'au și început sub conducerea fișpanului Desy din comitatul Mureș-Turda.

De sigur, ministrul e în credința, că prin acesta va pute lovi de-odată două musce cu o lovitură: de-o parte va ajuta pe Săcui, dând fiă-cărei familii câte o moșie de 20 jugere pe amortisare în 50 de ani și în condițiuni cât se pôte de favorabile, er de alta va dismembra „Valahimea“ din Ardeal, decă nu cum-va o va și maghiarisa, după cum dela început a fost scopul politice prin colonisări.

În vederea acestora, foile maghiare, guvernamentale și opoziționale, salută cu multă bucurie planul ministrului.

Nouă însăși involuntar ne vine

în minte față de aceste încercări proverbul românesc: Când Dumnezeu vré să bată pe cineva, îi ia mai întâișu mintea.

Câte fiascuri rușinöse au pățit șovinistii unguiri până acum cu colonisările, i-ar fi putut învăța minte. Au nenorocit pe Ciangăii bucovineni, au dus la sapă de lemn și la miserie estremă pe nenorociții coloniști așezați pe moșiile dela Șermaș, Nemigia și Vița, cari după amare esperiențe și desamăgiri au luat lumea 'n cap în cea mai mare parte. Acum a venit rëndul Săcuilor.

E bine. Decă Ungurii cred, că prin dismembrarea Săcuilor vor pute să și întărescă „bastionul de apărare“ dela răsăritul Ardealului, acesta e tréba lor. Ceea ce pe noi ne dore este numai, că toate aceste esperimentări se fac cu bani scumpi, storși de pe spinarea nenorociților contribuabili.

Ne rămâne însă mângăerea adevărului etern, după care tot ce este în contra firei nu are durată și se răsbună amar.

Care a învins?

— Două versiuni contradicțiore. —

După audiențele din Ischl și după conferențele între miniștri, lumea politică din monarchia este alarmată prin două versiuni contradicțiore, ce se publică în ziare. Una mai ales ține spiritele în mare încordare.

Scim, că propunerile ce le-au desfășurat înaintea monarhului cei doi miniștri președinți, se bat grozav în capete. După toate probabilitățile, baronul Banffy a comunicat Majestății Sale, că proiectele despre pact stabilite cu Badeni și cari în Aprilie deja au fost înaintate parla-

FOILETONUL „GAZETEI TRANSILVANIEI“.

Colonelul, Baron Ursu David de Margina la Solferino și Lissa.

Conferința ținu'tă de Colonelul austro-ungar Francisc Rieger în cercul militar din Sibiu și Brașov, la 2 Ianuarie și 20 Februarie 1898.

— Continuare. —

„Așa stăteau lucrurile în seara de 18 Iulie. Prin întrerupția cablului subteran cu Lesina, nu sciușam nimic ce s'a mai petrecut până seara la Lissa. Tegetthoff, credea, că totul este o „diversiune“ și „ajutorul său la timp imposibil“; Lissa rămâne decă la voia întâmplării.

Bateria Schind adusă la tăcere, a fost construită dela început a fleur d'eau, adecă slabă. Celelalte baterii și forturi erau cu mult mai tari. Cu toate acestea, nimeni nu vedea în Lissa un Gibraltar, precum diseră Italianii (Veđi scrisoarea anexată a deputatului Boggio). Italianii puteau chiar debarca și în unire cu flota, și a combate astfel Lissa pe apă și uscat.

Der ar fi putut er să și spargă capul la Lissa și apoi să caute alte puncte de atac, Spalato sau Zara.

Acostă ideă turmenta pe totă lumea d'aci.

19 Iulie: — Sgomot, trosnete infundate mă deșteptară dimineța. Sării din pat: Bubuitul tunurilor? Inamicul în Zara? Din nou bubuituri și hurdneli infundate — detunături, însă de vijelia ce era afară, er nu de tunuri!

Alergai la birou. Nu sosise nimic nou. Sorțea Lis-

sei rămase necunoscută. Abia pe la amiađi veniră nouă telegrame din Lesina prin Lissa, și etă cum:

Eri după prând apăruseră în Lesina 4 canoniere pentru a strica cablul telegrafic pe apă și uscat. Pe când autoritățile primară pe inamic cu destulă frică, ampoiatal telegrafist Brăuner fugi cu 3 gendarmi și cu aparatul pe dealul Grabie de pe insulă, apröpe de satul Lesina, de unde el vedea Lissa, Lesina și marea. Aci își instală er aparatul și telegrafă astăđi, 19 Iulie, din stațiunea de Câmp „Grabie“, ce a putut vedea din lupta dela Lissa. Cu totă furtuna de astăđi și timpul rău ce 'i urmă, telegrafistul persistă în stația importantă și lui avem să-i mulțămim, că er putem afla ceva despre Lissa.

Lissa încă nu e luată! Acosta fű prima veste îmbucurătore, ce o primirăm dela densusul. — Lupta continuă.

După prând la ora 12 și 10 minute, obținurăm următorea telegramă dela Tegetthoff, primită de densusul dela ministrul de răboi: „Nu divisați escadra și împedeați după putință ori-ce atac asupra cöstei Triestei și Istriei“.

În sfirșit, flota o se iese ea acuma în mare? fű întrebarea noastră a tuturor. Însă điaua trecu și sciri nu veneau decă că lupta la Lissa continuă meru. Ei se țin vitejesc, numai flota, decă ar veni, era refrenul nostru.

Se făcuse deja ora 10 seara, pe când noi la supeu fiind, tot discutam tema acesta. De-odată sosi telegrama următore, dela comandantul cetății Pola: Escadra noastră a părăsit Fasana la 11¹/₂ ore, eșind în largul mării.

Vaporul „Vulcan“ fű trimis din Zara spre Lissa în recunoscere. Șeful de stat-major dela comandamentul general, majorul Murgici, era pe bordul acestui vas, de unde el telegrafă în dimineța đilei de 20 Iulie: Ceata și timpul furtunos au silit pe „Vulcan“ să intre în portul Sebenico, der va eși de îndată er în largul mării.

După acesta mai sosiră telegramele următore:

Dela brigada din Spalato, ora 11 și 40 minute: Stațiunea Milna raporteză, că escadra austriacă atacă în acest moment flota italiană; și

Spalato, din Milna 12 ore: Si vede una fregatta col albero di pupa rotta, un altro senza albero di trinchetto, non si ravisa la nazione, la nostra flotta si avanza verso Lissa in mezzo a viva combattimento.

Stațiunea Grabie, 11 ore 30 min.: Flotele stau în două linii paralele. Direcția Sud-Est la Nord-Vest se aude o canonadă energică, bătălie înspăimântătoare, apröpe totul învălit în fum.

Stațiunea Grabie, ora 12: Decă nu mă înșel, pare că flota noastră voiesce să alunge pe inamic spre Lissa, direcția amintită a liniilor de bătăie pare a se schimba în Sud și Nord. Decă linia de bătăe dela Vest, este inamică, după cum cred, atunc el cedeză considerabil. O luptă din cele mai înverșunate. În Nord se zărește un vapor*). Din linia de Vest se separă spre Sud-Vest un vapor probabil avariat (stricat).

Grabie ora 12 și 10 min.: comanda slabă, ambele flote se depărtéză încet spre Nord-Vest.

(Va urma).

*) „Vulcan“.

Cursul la bursa din Viena.

Din 16 August 1898.

Renta ung. de aur 4%	120.60
Renta de corone ung. 4%	98.60
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	120.—
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.—
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	120.20
Bonuri rurale ungare 4%	96.50
Bonuri rurale croate-slavone	97.25
Impr. ung. cu premii	158.50
Losuri pentru reg. Tisei si Seghedin	139.75
Renta de argint austr.	101.55
Renta de hartie austr.	101.58
Renta de aur austr.	121.65
Losuri din 1860.	140.30
Actii de-ale Banței austro-ungara	908.—
Actii de-ale Banței ung. de credit.	394.50
Actii de-ale Banței austr. de credit.	360.75
Napoleonori	9.53
Marci imperiale germane	58.80
London vista	120.—
Paris vista	47.55
Rente de corone austr. 4%	101.25
Note italiene.	44.25

Cursul pieței Brașov.

Din 17 August 1898.

Bancnota rom. Cump.	9.47	Vend.	9.49
Argint român. Cump.	9.40	Vend.	9.45
Napoleon'ori. Cump.	9.50	Vend.	9.53
Galbeni Cump.	5.62	Vend.	5.65
Ruble Rusesco Cump.	126.50	Vend.	127.—
Marci germane Cump.	58.50	Vend.	58.75
Lire turoesco Cump.	10.73	Vend.	—
Seris. fonc. Albina 5%	101.—	Vend.	102.—



Pe teritorul institutului „Albina“
gara Brașov, se pot închiria
mai multe

Magazine pentru cereale,
cu începere **dela 1 Septembrie.**

Detailuri in biroul Filialei Albina,
piața mare. 340.1-3



Dare în întreprindere.

Pentru construirea unui local de
școlă in comuna Cristian, lângă Bra-
șov, se publică prin această concurs
prin licitațiune minuendă.

Școlă are să fiă de piatră, cu
trei sale. Materialul întreg îl va da
comuna bisericăscă. Prețul de stri-
gare 6343 fl.

Condițiunile de licitațiune, pre-
cum și planul și preliminarul de
spese se pot vedea la președintele
comitetului parohial Nicolae Mun-
teanu, învățător in Cristian, la a-
dresa căruia au să se trimită și ofer-
tele până in 16 (28) August a. c.
la 2 ore p. m., când se va ține și
licitațiunea verbală.

Întreprindătorul va avé să de-
pună in banii gata, séu in hârtii de
valore un vadiu de 5%, ér după in-

cheierea contractului alte 5%, ca
cauțiune.

Comitetul își rezervă dreptul
de-a alege dintre ofertele. ce se vor
face, pe acela. care-i va conveni mai
mult.

Cristian 4 (16) August 1898
Comitetul parohial gr. or.



Marele Hotel
Predeal

Situat Vis- à vis de Gară
deschis
sub direcțiunea proprietarului
T. I. TEODORESCU,
Restaurant de I-ul rang.
— Beuturi escelente. —
Arangiament cu ziua și cu luna.
— Prețuri convenabile. —

282 19 - 30.



In fie-care și se capătă

Pismeți proșteți,

**Plăcinte cu mere, Colaci, Man-
șone, și totfelul de prăjituri fine.**
in localul cel mai vechiu din Brașov,
unde să vend pismeți

1-1 **Têrgu boilor nr. 7.**



Pește sărat.

Administrația Bălților Statului din Tulcea, aduce la cu-
noscinta tuturor comercianților de pește, că

furnisază orice pește sărat provenit din pescăriile
din Delta Dunărei, cu prețuri forte reduse

Peștele sărat este de o calitate superioară. Pentru ori-ce
informații a-se adresa in Galați, la D-l **ALEX. Economu,** șeful
serviciului de vëndare al Bălților statului, séu la Tulcea, di-
rect la Administrațiunea Regiei Bălților.

Administratorul
Regiei Bălților Statului din
DOBROGEA, Sect. VI.
Inspector: **G. V. Cordea.**

336.1-4

Societate
de I rang

CIRCUL HENRY

Societate
de I rang

Brașov, în fața întrărei la Promenada de jos.

80 Persóne 80. Elefantul Blondin 60 Cai 60

Proprie musică (orchestra Circului).

Cercul e construit după ultimul model corespundător tuturor cerin-
țelor moderne; iluminat cu gaz aerian și bine acoperit in cas de plóie.

Astăzi, Joi, in 18 August st. n. 1898

2 MARI REPRESENTAȚIUNI 2

La órele 4 după prânz

Mare Representație extra ordinară,

La representația de după prânz, acela care au cumpărat
un bilet întreg. are dreptul se ducă cu sine un copil fără
altă plată.

Representația de după prânz constă din 15 piese alese și se exe-
cută așa de exact, ca și cea de séra.

La sfirșitul reprezentației de după amézi

— **Barbierul american sătean.** —

La órele 8 séra

Mare Representație.

In améndouă reprezentații va fi condus de Directorul

Nou! Elefantul „minune,” Nou!

BLONDIN,

unicul in felul său, animal patruped, cel mai bine dresat din lume.

— Producții de întreg personalul artistic. —

Nou! Ursul și Sentinela, Nou!

sau „Avantpostul inspăimântat“ de mórte.

Intermezzo comic de mai mulți domni și dame.

La sfirșitul reprezentației de sară

Amor în bucătărie.

— Tóte detaiurile in afișe. —

Prețurile locurilor: Loc rezervat numerotat fl. 1, Stal I. 70
cr., Stal II. 50 cr., Galeria 25 cr. — Biletele sunt valabile numai pen-
tru ziua când au fost cumpărate.

Pentru bilete vëndute banii nu se restituie. — Pentru înlesnirea
onor. public bilete de vëndare la cassa Circului dela órele 11-1 și dela
órele 5 p. m. in jos.

Deschiderea Circului la 7 1/4 óre séra. Inceputul la 8 óre séra.

Mâne, Vineri, in 19 August a. c.

— **Representație nouă,** cu program ales și variat. —

Cu distinsă stimă

HENRY,
Director și proprietar.

Primesce ori-și ce fel de tipărituri.

P. T.

Am onóre a aduce la cunoșcinta On. public. că am
deschis aci in loc, Strada Porții Nr. 35,
împreună cu comerțul de hârtie en gross și
un magazin cu tot-feliul de articuli de hârtie,
care le vënd cu prețuri ieftine.

Avisez pe on. dni comercianți atât din loc, cât și din împrejurime,
că **am un mare deposit de hârtie:** de pachetat, pungi (to-
curi), hârtie de scris de epistole, hârtie de pus pe castene, Couverte
albe și colorate. Tot felul de **articole pentru școlă:** Caiete,
carticele de desemn, co. deie, clazuri, rad rgumi, hârtie sugătoare, creó-
ne, mare asortiment de linii și recuise de desemn.

Avënd legături cu fabricile cele dintăi, pot vinde articolile sus
menționate cu astfel de preț, ca și când s'ar procura direct din Vie-
na séu Budapesta. Dela mine se pot cumpăra in ori și ce cantitate.

Rogându-mé de binevoitorul sprijin și asigurând un serviciu
prompt, sunt cu deosebită stimă:

Weiszfeiler F.
Brașov. Strada Porții Nr. 35.

Numérul Telefonului 176.

Comandele din loc se liferază îndată acasă.

Principiu: **serviciu solid și prompt.**

ANUNCIURI
(insertiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrisei
administratiunii. In cazul pu-

blicării unui anunciu mai mult
de poată se face scădemént,
care cresce cu cât publicarea
se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.”